

KESKKONNAAMET

KORRALDUS

23.02.2024 nr DM-116936-57

Reiu-Liiva III uuringuruumi geoloogilise uuringu loa nr L.MU/520578 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ning Osaühingu Eesti Killustik 10.04.2023 esitatud taotluse, otsustan:

1.1. Anda Osaühingule Eesti Killustik (registrikood 10126848) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/520578 Reiu-Liiva III uuringuruumis kehtivusajaga üks aasta.

1.2. Korraldus jõustub Osaühingule Eesti Killustik teatavaks tegemisest.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/520578 lahutamatu osa.

Uuringuluba nr L.MU/520578 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

Osaühing Eesti Killustik (registrikood 10126848, aadress Pärnu mnt 158/1, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond) esitas 02.09.2021 Keskkonnaametile Reiu-Liiva III uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (edaspidi *uuringuluba*) taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis, edaspidi *KOTKAS* 02.09.2021 dokumendina nr DM-116936-1, uuendatud taotlus on registreeritud KOTKAS-es 10.04.2023 nr DM-116936-33).

Uuringuluba taotletakse Pärnu maakonnas Pärnu linnas Seljametsa külas riigile kuuluval katastriüksusel Surju metskond 35 (katastritunnus: 62401:001:1653). Taotletav uuringuruum jääb maatulundusmaale. Katastriüksuse omanik on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus (edaspidi *RMK*). Võrreldes eelneva taotlusega on taotletava uuringuruumi ja selle teenindusala pindala vähendatud. Uueks pindalaks on 21,77 ha. Geoloogilise uuringu käigus kavandatakse rajada kuni 40 uuringukaevet/õõnt/puuraugu uurimissügavusega kuni 10 m.

Uuritavateks maavaradeks on ehitusliiv ja täiteliiv. Taotluse seletuskirja kohaselt on uuringu eesmärgiks Rail Baltica raudteetrassi ehituseks vajamineva täitematerjali otsing, uuring ning sobivusel selle arvele võtmine maavara aktiivse tarbevaruna ja hilisem kaevandamine. Planeeritavates uuringupunktides määratakse kasuliku kihi paksus, kirjeldatakse maavara ja

selle lamami setteid. Kogu kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks määranguteks (terastikulise koostise määramine, liiva filtratsiooni omadused). Proovide mass kahandatakse hiljem kvarteerimismeetodil labori nõutava massini.

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub maaparandussüsteemiga, mille kood maaparandussüsteemide registris on 6114540010040001. Taotlusele on lisatud Põllumajandus- ja Toiduametilt 27.08.2021 kirjaga nr 6.2-2/37344 saadud tingimuslik kooskõlastus, mille kohaselt tuleb geoloogilise uuringu teostamise ajal ja selle järgselt tagada maaparandussüsteemi reguleeriva võrgu koosseisu kuuluvate kuivenduskraavide nõuetekohane toimimine.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lahustükkide vahel asub nimetu veekogu (EELIS kood VEE2064540; veekaitsevöönd 10 m; kalda piiranguvöönd 50 m), mis on Eesti looduse infosüsteemi andmetel tehisjärv.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lõunapoolse lahustüki lõunaservast ~4,4 m kaugusel asub puurkaev (EELIS kood PRK0007554), Eesti looduse infosüsteemi andmetel on tegemist hüdroteoloogilise uuringu puurkaevuga.

Avalikus kasutuses oleva kohaliku tee Puraviku tänav nr 5680077 äärmise sõiduraja välimine serv külgneb taotletava uuringuruumi teenindusala lääneservaga. Taotletava uuringuruumi teenindusala lõunaosas asuvad metsateed Reiumõisa tee nr 5680714 ning Liivakarjääri tee nr 5680713. Taotlusele on lisatud RMK 23.09.2021 e-kiri, mille kohaselt kooskõlastamise otsuse geoloogilise uuringu tegemiseks esitab RMK Keskkonnaametile, kui Keskkonnaamet esitab vastava taotluse.

Rail Baltic raudtee kavandatav trassikoridor asub taotletava uuringuruumi teenindusala edelanurgast ~1,07 km kaugusel.

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub II kategooria kaitsealuse liigi *Lacerta agilis* (kivisisalik; EELIS kood KLO9115573) elupaigaga. Taotletava uuringuruumi teenindusala lahustükkide vahel ning uuringuruumi teenindusala väiksema lahustüki lõunapiirist ~1,2 m kaugusel asub III kategooria kaitsealuse liigi *Leucorrhinia pectoralis* (suur-rabakiil; EELIS kood KLO9200361) elupaik. Uuringuruumi lõunapiirist ~15 m kaugusel paikneb Sillaküla must-toonekure püsielupaik.

Reiu-Liiva III uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid. Lähim Natura 2000 ala on 1,2 km kaugusel läänes olev Pärnu maastikukaitseala, mis on ühtlasi Natura 2000 loodusala. Taotletavast uuringuruumist u 1,1 km kaugusele idasse jääb Vaskjõe looduskaitseala.

Reiu-Liiva III uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää muinsuskaitseobjekte. Lähim objekt on u 3,6 km kaugusel olev Sindi-Lodja II kiviaja asulakoht.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa-amet (12.04.2023 kiri nr 9-3/21/17616-3, KOTKAS12.04.2023 nr DM-116936-34).

Riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 400 eurot tasutud 02.09.2021.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades *MaaPS* erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa menetluse algatamise teate 08.11.2021 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest 08.11.2021 kirjaga nr DM-116936-7. Kuni uuringuloa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt teavitas Keskkonnaamet Pärnu Linnavalitsust Reiu-Liiva III uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse menetlusse võtmisest 08.11.2021 kirjaga DM-116936-8. Sama kirjaga palus Keskkonnaamet tuginedes *MaaPS* § 27 lõikele 7 Pärnu linnavolikogul esitada arvamus Reiu-Liiva III uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta.

MTÜ Roheline Pärnumaa on oma 13.11.2021 kirjaga teada andnud, et soovib olla menetlusse kaasatud (KOTKAS 07.12.2021 nr DM-116936-10). Keskkonnaamet vastas 12.01.2022 kirjaga nr DM-116936-13, et on lisanud MTÜ Roheline Pärnumaa menetlusosaliseks.

Pärnu Linnavalitsus keeldus 03.01.2022 korraldusega nr 12 (KOTKAS 10.01.2022 kirjaga nr DM-116936-11) Reiu-Liiva III uuringuruumi geoloogilise uuringu loa andmisest.

Keskkonnaamet edastas Osäühingule Eesti Killustik 11.01.2022 kirjaga nr DM-116936-12 kohaliku omavalitsuse keelduva otsuse ning palus seisukohta menetluse jätkamise osas.

Keskkonnaamet küsis 20.01.2022 kirjaga nr DM-116936-14 RMK-lt Reiu-Liiva III liivakarjääri uuringuruumis uuringute tegemiseks riigivara valitseja nõusolekut.

Osäühing Eesti Killustik andis oma esialgse seisukoha menetluse jätkamise kohta 03.02.2022 (KOTKAS 04.02.2022 nr DM-116936-15).

Keskkonnaamet pikendas 07.02.2022 kirjaga nr DM-116936-16 Reiu-Liiva III liivakarjääri uuringuruumi geoloogilise uuringu loa menetluse tähtaega.

RMK edastas 07.02.2022 kirjaga nr 3-1.1/2022/390 Reiu-Liiva III uuringuruumi geoloogilise uuringu loa koostööstuse eelnõu (KOTKAS 08.02.2022 nr DM-116936-17).

Pärnu Linnavalitsus edastas Keskkonnaametile 08.02.2022 e-kirjaga lingi (KOTKAS 08.02.2022 nr DM-116936-18) Paikuse Vallavolikogu määrusele, millega on *MaaPS* sätestatud KOV üksuse ülesanded delegeeritud Paikuse Vallavalitsusele. Kuna pärast ühinemist Pärnu Linnavolikogu selles osas uut õigusakti vastu võtnud veel ei ole, kehtib see endiselt Paikuse

osavalla territooriumil ja maapõuuseadusega KOV üksuse pädevusse antud ülesandeid täidab Pärnu Linnavalitsus.

Osaühing Eesti Killustik palus 09.02.2022 kirjaga (KOTKAS 09.02.2022 nr DM-116936-19) pikendada kohaliku omavalitsuse otsusele arvamuse andmise tähtaega vähemalt kaks nädalat, kuna ootab täpsustamist Pärnu linna arvamuse õigusliku aluse kohta.

Keskkonnaamet nõustus arvamuse andmise tähtaja pikendamisega 09.02.2022 kirjaga nr DM-116936-20.

Keskkonnaamet vastas 14.02.2022 kirjaga nr DM-116936-21 Osaühingu Eesti Killustik 03.02.2022 kirjale.

Osaühing Eesti Killustik saatis Keskkonnaametile 28.02.2022 kirja (KOTKAS 28.02.2022 nr DM-116936-22), milles tõi välja põhjendused miks ei nõustuta Pärnu Linnavalitsuse 03.01.2022 korraldusega nr 12. Sama kirjaga paluti pikendada Pärnu Linnavalitsuse otsuse kohta arvamuse andmise tähtaega.

Keskkonnaamet nõustus arvamuse andmise tähtaja pikendamisega 07.03.2022 kirjaga nr DM-116936-24 (kirjas nr DM-116936-24 tehtud ebatäpsus on parandatud 07.03.2022 kirjaga nr DM-116936-25).

Keskkonnaministeerium edastas 03.03.2022 kirjaga nr 13-1/22/322-3 Reiu-Liiva III uuringuruumi riigivara valitseja kooskõlastuse (KOTKAS 03.03.2022 nr DM-116936-23). Kooskõlastus antakse järgmistel tingimustel:

1. Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel Riigimetsa Majandamise Keskuse Vändra metsaülemat kinnisasjal välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.
3. Uuringu läbiviimine kooskõlastada MTÜ Paikuse Motoklubi (registrikood 80020459) esindajaga.

Eelpool nimetatud tingimused kantakse geoloogilise uuringuloa täiendavateks tingimusteks.

Keskkonnaamet pikendas 31.03.2022 kirjaga nr DM-116936-26 Reiu-Liiva III liivakarjääri uuringuruumi geoloogilise uuringu loa menetluse tähtaega.

Osaühing Eesti Killustik saatis Keskkonnaametile 01.09.2022 kirja (KOTKAS 08.09.2022 nr DM-116936-27), millega paluti pikendada Reiu-Liiva III uuringuloa menetluse tähtaega kolme kuu võrra, kuna ettevõtte soovib Pärnu Linnavalitsusega arutada taotluse üle.

Keskkonnaamet märkis oma 12.09.2022 kirjaga nr DM-116936-28, et pikendas juba 31.03.2022 kirjaga nr DM-116936-26 Reiu-Liiva III uuringuruumi geoloogilise uuringu loa menetluse

tähtaega kuni 30.12.2022.

Keskkonnaamet küsis 25.11.2022 kirjaga nr DM-116936-29 osaühingult Rail Baltic Estonia arvamust Reiu-Liiva III uuringuruumi geoloogilise uuringuloe taotluse kohta ning soovis teada, kas ja millistel tingimustel oleks võimalik tulevast Reiu-Liiva II karjääri avada.

Keskkonnaamet pikendas 28.12.2022 kirjaga nr DM-116936-30 Reiu-Liiva III liivakarjääri uuringuruumi geoloogilise uuringu loa menetluse tähtaega.

Rail Baltic Estonia vastas 12.01.2023 kirjaga nr KV2023-011, milles tõi välja omapoolsed seisukohad selle kohta kas ja millistel tingimustel oleks võimalik tulevast karjääri avada Reiu-Liiva III uuringuruumi alal (KOTKAS 12.01.2023 nr DM-116936-31).

Keskkonnaamet edastas Rail Baltic OÜ kirja Osaühingule Eesti Killustik 12.01.2023 kirjaga nr DM-116936-32.

Osaühing Eesti Killustik esitas 10.04.2023 Keskkonnaametile uuendatud geoloogilise uuringuloe taotluse (KOTKAS 10.04.2023 nr DM-116936-33). Võrreldes eelneva taotlusega on taotletava uuringuruumi ja selle teenindusala pindala vähendatud.

Keskkonnaamet edastas teate uuendatud taotluse esitamisest huvitatud isikutele 22.05.2023 kirjaga nr DM-116936-36 ja kohalikule omavalitsusele arvamuse avaldamiseks 22.05.2023 kirjaga nr DM-116936-35.

MTÜ Roheline Pärnumaa edastas 22.05.2023 kirja (KOTKAS 23.05.2023 nr DM-116936-37), milles viidatakse Majandus- ja Kommunikatsiooni ministeeriumi maavarade osakonna juhtaja 03.04.2023 artiklile „Kiirkorras karjääre avada ei saa ega ole ka vaja“ ja küsitakse, miks siis geoloogilisi uuringuid (mille eesmärk on maavara kaevandamine) kiirkorras lubatakse.

Keskkonnaamet vastas MTÜ-le Roheline Pärnumaa 14.06.2023 kirjaga nr DM-116936-38.

Keskkonnaamet pikendas 28.06.2023 kirjaga nr DM-116936-39 Reiu-Liiva III liivakarjääri uuringuruumi geoloogilise uuringu loa menetluse tähtaega.

Keskkonnaamet tuvastas, et keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu ei ole toimunud 22.05.2023 kirja nr DM-116936-35 väljastamist Pärnu Linnavalitsusele. Seega edastati 22.05.2023 koostatud kiri uuesti Pärnu Linnavalitsusele 04.08.2023 kirjaga nr DM-116936-40.

Keskkonnaamet pikendas 21.08.2023 kirjaga nr DM-116936-41 Reiu-Liiva III liivakarjääri uuringuruumi geoloogilise uuringu loa menetluse tähtaega.

Pärnu Linnavalitsus edastas 04.10.2023 kirjaga nr K/627 Pärnu Linnavalitsuse 02.10.2023 tingimusliku otsuse nr 627 (KOTKAS 05.10.2023 nr DM-116936-42). Otsuse kohaselt nõustub Pärnu Linnavalitsus Reiu-Liiva III uuringuruumi geoloogiliste uuringutega, kuid üksnes siis ja juhul, kui tunnistatakse kehtetuks Sindi uuringuruumi luba nr L.MU/516133 ning antud

uuringualadele ei väljastata tulevikus uut uuringuluba ning arvestatakse kõikide eelpool nimetatud tingimustega.

Keskkonnaamet edastas kohaliku omavalistuse otsuse 05.10.2023 kirjaga nr DM-116936-43 Osaühingule Eesti Killustik.

Osaühing Eesti Killustik nõustus 17.10.2023 kirjaga kohaliku omavalitsuse otsusega ja samaaegselt palus Keskkonnaametil alustada Sindi uuringuruumi geoloogilise uuringuloa tühistamisega (KOTKAS 20.10.2023 nr DM-116936-44).

Keskkonnaamet täpsustab, et ei saa seada uuringuloale tingimust, et Sindi uuringuruumi alale ei väljastata tulevikus uut uuringuluba. Selline tingimus ei ole seotud praegu antava loaga ega ka ettevõttega kes luba taotleb. Reiu-Liiva III uuringuruumi loa taotleja on nõustunud eelpool nimetatud tingimusega, kuid Keskkonnaamet ei saa tagada, et kolmandad ettevõtted ei esita antud alale uuringuloa taotlust. Kui taotlus vastab nõuetele, on Keskkonnaametil kohustus see menetlusse võtta. Menetluse käigus küsitakse kohaliku omavalitsuse arvamust ja arvestatakse sellega.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks 20.11.2023 ametlikku väljaandesse.

Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks 2 nädalat.

Vastavalt HMS § 49 lõigetele 1 ja 3 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikule ja isikule, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ning taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis 17.11.2023 kirjaga nr DM-116936-45 arvamust või vastuväiteid uuringuloa andmise otsuse eelnõule loa taotlejalt ja huvitatud isikutelt kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Pärnu Linnavalitsus edastas MaaPS § 27 lg 7 kohase otsuse (08.01.2024 otsus nr 4, KOTKAS 10.01.2024 nr DM-116936-50), mille kohaselt tuleb Pärnu Linnavalitsuse hinnangul seada loale veel järgmine täiendav tingimus – uuringuloa omaja kohustub enne maavara Maa-ametis arvele võtmist tutvustama Reiu-Liiva III uuringuruumis teostatud geoloogilise uuringu tulemusi Paikuse osavallakogu istungil ning saada edasisele planeeritavale tegevusele nimetatud osavallakogu ja Pärnu Linnavalitsuse kooskõlastuse.

Keskkonnaamet edastas Pärnu Linnavalitsuse 08.01.2024 otsuse loa taotlejale 12.04.2024 kirjaga nr DM-116936-51 ja palus seisukohta otsuses toodud tingimusele. Sama kirjaga pikendati geoloogilise uuringu loa andmise menetlustähtaega.

Loa taotleja vastas 12.01.2024 e-kirjaga (KOTKAS 15.01.2024 nr DM-116936-52), et on põhimõtteliselt Pärnu Linnavalitsuse täiendavate tingimustega nõus ning on valmis uuringu tulemusi tutvustama nii Pärnu Linnavalitsuse kui ka täiendavalt Paikuse osavallas. Siiski palus loa taotleja täpsustada/selgitada kooskõlastuse nõude sisu. Paikuse osavald on Pärnu linnavalitsuse allüksus, tegemist on ühe kohaliku omavalitsusega, ning kooskõlastusi annab Pärnu Linnavalitsus. Kui loa kehtivuse käigus peaks toimuma haldusreform, siis kas vastav kooskõlastuse nõue kaotab kehtivuse? Samuti jääb taotlejale segaseks dubleeriva omavalitsuse kooskõlastuse nõude olemus Keskkonnaameti jaoks. Ka käimasoleva menetluse käigus toimusid kohtumised küll mõlemas kohas, kuid osavald esitas oma seisukoha linnavalitsusele kes omakorda tegi otsuse Keskkonnaametile. Näiteks antud otsuse puhul kus Paikuse osavald eelnõud ei toetanud, kuid Pärnu Linnavalitsus nõustus, siis kas ja milline kaal on Paikuse osavalla tulevasel nõusolekul? Loa taotleja palus Keskkonnaametil antud tingimust hinnata.

Keskkonnaamet täiendas loa ja otsuse eelnõud, ning edastas selle loa taotlejale DM-116936-53 kirjaga nr DM-116936-53 arvamuse avaldamiseks.

Loa taotleja vastas 24.01.2024 kirjaga (KOTKAS 25.01.2024 nr DM-116936-54), milles märkis, et kui Paikuse osavallakogu peaks keelduma ja Pärnu linn nõustuma, siis kas varu arvele võtmisega saab jätkata. Kui ei saa, siis miks. Kui saab, siis miks on vajalik kohaliku omavalitsuse koosseisust kahte dubleerivat kooskõlastust? Loa taotleja tegi ettepaneku sõnastada tingimus järgmiselt: Uuringuloa omaja kohustub enne maavara Maa-ametis arvele võtmist tutvustama Reiu-Liiva III uuringuruumis teostatud geoloogilise uuringu tulemusi kohalikus omavalitsuses. Uuringut tuleb tutvustada Pärnu linnavalitsuses ja vajadusel täiendava koosolekuna Paikuse osavallakogus. Maa-ametis varu arvele võtmiseks tuleb aruandale lisada kohaliku omavalitsuse kooskõlastus.

Keskkonnaamet analüüsis KOV-i poolt esitatud tingimust uuesti ja märgib, et MaaPS ei näe ette registrikande otsuse tegemise käigus kohaliku omavalitsuse nõusoleku küsimist maavaravarude arvele võtmiseks.

MaaPS § 22 lg 1 sätestab, et kui maavara vastab §-s 22 nimetatud või selle alusel kehtestatud nõuetele või § 22 lõike 4 alusel määratud ulatuses uuringuloa taotleja või omaja esitatud nõuetele ja maavara arvele võtmise taotluse aluseks olev geoloogilise uuringu aruanne vastab maapõueseaduses või selle alusel kehtestatud nõuetele, võetakse maavara arvele. Maavarade arvestust peetakse MaaPS § 21 lg 1 kohaselt maavarade registris, mille vastutavaks töötlejaks on Keskkonnaministri 08.06.2022 määruse nr 25 „Maavarade registri asutamine ja andmekogu pidamise põhimäärus“ kohaselt Maa-amet.

Seega on pädev isik otsustama maavara arvele võtmise üle Maa-amet ning maavara arvele võtmise protsess on täiesti erinev ja ei ole seotud ei geoloogilise uuringuloa andmise ega maavara kaevandamisloa andmise menetlustega. Seega puudub kohaliku omavalitsuse üksusel õigus nõuda, et uuringuloa omaja peaks peale geoloogiliste uuringute tegemist oma edasised tegevused kohaliku omavalitsuse üksusega kooskõlastama.

Samuti Riigikohtu halduskolleegiumi 30.09.2022 otsuse haldusasjas nr 3-20-1247 (p 32) kohaselt ei ole KOV-il võimalik seada Keskkonnaametile siduvaid tingimusi loamenetluse üksikasjade kohta.

MaaPS § 27 lg 7 sätestab, et loa andja saadab uuringuloo taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Seega ei oma Keskkonnaameti jaoks õiguslikku tähendust osavalla kooskõlastus, vaid käesoleval juhul Pärnu linna arvamus. Osavalla arvamus võib omada tähendust Pärnu Linnavalitsusele edasiste otsuste kujundamiseks. Kokkuvõtvalt ootab Keskkonnaamet MaaPS alusel tehtavatele menetlustoimingutele arvamust vastava valla- või linnavolikogult või kui volikogu on delegeerinud arvamuse avaldamise edasi, siis vastava valla- või linnavalitsuselt.

Keskkonnaamet teeb eelnevast lähtuvalt ettepanekuga sõnastada tingimus ringi järgmiselt: uuringuloo omaja kohustub enne maavara Maa-ametis arvele võtmist tutvustama Reiu-Liiva III uuringuruumis teostatud geoloogilise uuringu tulemusi kohaliku omavalitsuse üksusele.

Märgime, et Pärnu Linnavalitsusel (ja ka Paikuse osavallakogul) on alati võimalus esitada oma seisukoht loa taotleja edasistele sammudele uuringu tulemuste tutvustamisel osas, mis võivad olla maavara kaevandamise loa taotlemiseks vajalikud. Loa taotleja saab sel juhul indikatsiooni selle kohta kas ja millises mahu on kaevandamisloa taotluse koostamisega antud kohas mõistlik edasi minna. Samuti, juhul kui alale esitatakse kaevandamisloa taotlus, küsitakse kohaliku omavalitsuse arvamust ja arvestatakse sellega kaevandamisloa taotluse menetluses.

Keskkonnaamet edastas menetlusosalistele täiendatud eelnõud 08.02.2024 kirjaga nr DM-116936-55 arvamuse avaldamiseks. Ette antud aja jooksul esitas vastuse loa taotleja, kes märkis oma 09.02.2024 kirjas (KOTKAS 12.02.2024 nr DM-116936-56), et on eelnõu ja lisatud selgitustega nõus. Samas lisati selguse ja riikliku varustuskindluse huvides, et ettevõtte eesmärk on taotleda aktiivse tarbevaru arvele võtmist koostöös kohaliku omavalitsusega ning ainult sellises ulatuses kus see võiks ka reaalselt olla aktiivne ehk kaevandatav. Seda nii kvaliteedilt kui keskkonnatingimustelt.

3. KAALUTLUSED

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Vastavalt uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algamist või algamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise

tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu 1“ (edaspidi määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloa alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse (edaspidi *VeeS*) § 208 punkti 1 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on Inseneribüroo STEIGER OÜ (registrikood 11206437, aadress Männiku tee 104, Nõmme linnaosa, Tallinn, 11216 Harju maakond).

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekäitluste ning jäätmekäitluste ladestamiskoht ei ole jäätmekäitluste jäätmekäitluste (edaspidi *JäätS*) § 35² tähenduses tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekäitluste (MaaPS § 28 lõige 5). Jäätmekäitluste koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse *JäätS* §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest.

Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekäitluste ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekäitluste koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Eesti Killustik OÜ esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

MaaPS § 35 lõige 1 punktidest 4, 5, 8 ja lõige 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu, mistõttu neid käesolevas korralduses ei käsitleta.

Reiu-Liiva III uuringuruumi teenindusala piiresse ja kavandatava tegevuse mõjualasse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 11); muinsuskaitseobjekte (MaaPS § 35 lõige 1 punkt 3), mistõttu MaaPS § 27 lõigetes 4 ja 6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust

uuringuloo andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

Keskkonnaamet märgib, et varasematele kogemustele ja aastatepikkusele praktikale tuginedes saab väita, et pinnakatte maavara geoloogiliste uuringute teostamisega kaasnevad keskkonnamõjud on minimaalsed. Geoloogilise uuringu mõju kestvus on lühiajaline ega ulatu uuringuruumi piiridest väljapoole, välitööd kestavad üldjuhul 1-3 päeva ning uuringupuuraugud likvideeritakse koheselt peale rajamist ja kirjeldamist.

Seletuskirjas on selgitatud, et uuringuruumi lõunaosas paiknev ~2,4 ha suurune tehisjärv, mis on tekkinud kaevandamise tulemusena, jäeti uuringuruumist välja, kuna kasulik kiht on ammendatud. Samuti on järv elupaigaks III kategooria kaitsealusele liigile suur-rabakiil (*Leucorhinia pectoralis*) (KLO9200361). Nimetule seisuveekogule on kehtestatud looduskaitseadusest tulenevalt 50 m laiune kalda piiranguvöönd ja 25 m laiune kalda ehituskeeluvöönd ning veeseadusest tulenevalt 10 m laiune kalda veekaitsevöönd. Loetletud vööndid on jäetud taotletava uuringuruumi teenindusala sisse. Kuna tegu on maavara või maaainese kaevandamise tõttu tekkinud tehisveekoguga, siis vastavalt looduskaitseaduse (edaspidi *LKS*) § 37 lõikele 5: Maavara ja maa-ainese kaevandamine ning geoloogilise uuringu tegemine on lubatud maavara või maa-ainese kaevandamise tõttu tekkinud tehisveekogu ranna ja kalda piiranguvööndis pärast kaevandatud maa korrastamise kohustuse täidetuks tunnistamist, kui loa andja on andnud nõusoleku, mis on maavara kaevandamise või geoloogilise uuringu loa osa ning VeeS § 120 lõikele 2: Pärast kaevandatud maa korrastamise kohustuse täidetuks tunnistamist on maavara või maa-ainese kaevandamise tõttu tekkinud tehisveekogu veekaitsevööndis maavara ja maa-ainese kaevandamine ning geoloogilise uuringu tegemine lubatud, kui selleks on saadud nõusolek maavara kaevandamise või geoloogilise uuringu loa menetlemise käigus loa osana, palutakse Keskkonnaameti nõusolekut geoloogilise uuringu tegemiseks ka eespool loetletud tehisveekogu kalda vööndites.

Keskkonnaamet märgib, et veekogul koodiga VEE2064540 on registrisse kantud tüüp „Tehisjärv“ ja pindala 2,3 ha.

Maa-ameti kaardi andmetel ümbritseb järve metsamaa. Juhul kui uuringu tarbeks soovitakse teha raiet, siis VeeS § 118 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud veekogude veekaitsevööndis võib puu- ja põõsarinnet raiuda Keskkonnaameti nõusolekul (VeeS § 121 lg 1). Kuna alal on registreeritud ka kaitstavaid liike, tuleb raie Keskkonnaametiga kooskõlastada ka väljaspool veekaitsevööndit.

Lisaks on veekaitsevööndis keelatud pinnase kahjustamine ja muu tegevus, mis põhjustab veekogu ranna või kalda erosiooni või hajuheidet (VeeS § 119 p 6). Samuti ei ole lubatud teha masinate hooldustöid ja tankimist ebatasasel pinnasel ja veekogule lähemal kui 10 meetrit.

Eelpool nimetatud tingimused lisatakse uuringuloo täiendavateks tingimusteks.

Osaliselt kattub taotletava uuringuruumi teenindusala II kategooria liigi kivisisaliku (*Lacerta agilis*) leiukohaga (KLO9115573).

Seletuskirjas on selgitatud, et arvestades välitööde tegemisel liigi bioloogia ja eluviisiga, on võimalik puurtöid korraldada ja läbi viia selliselt, et isendeid ja nende elupaika ei kahjustata. Kivisalislik eelistab liivaseid päikesepaistelisi madala taimestikuga alasid, pesitsedes peamiselt luitealadel ja liivikutel. Sageli on luitealade metsastamine muutnud need alad aga kivisalislikule sobimatuks elupaigaks ning soodne kasvukoht ongi liigile taastekkinud kaevandamise tulemusel, kus nad on asustanud meelsasti liivakarjääre. Tehes koostööd liigieksperptidega, on võimalik mäetöid planeerida ja läbi viia selliselt, et mitte ainult ei säiliks liikidele vajalikud elutingimused, vaid neile luuakse ka uusi sobivaid elupaiku.

Uuringuruumi lõunapiirist ~15 m kaugusel paikneb Sillaküla must-toonekure püsielupaik ja 1,2 m kaugusel III kategooria kaitsealuse liigi suur-rabakiil (*Leucorhina pectoralis*) elupaik (keskkonnaregistri kood KLO9200361). 7 uuringupunkti on nimetu tehisjärve (VEE2064540) piiranguvööndis.

Keskkonnaamet märgib, et kavandatud tegevus ei mõjuta Sillaküla must-toonekure püsielupaiga ega seal kaitstava liigi seisundit. Teistele eelnimetatud liikidele kehtib isendi kaitse. Keskkonnaamet nõustub seletuskirjas esitatuga, et arvestades välitööde tegemisel liigi bioloogia ja eluviisiga, on võimalik puurtöid korraldada ja läbi viia selliselt, et isendeid ja nende elupaika ei kahjustata.

Eelnevast tulenevalt kantakse loale järgmine täiendav tingimus: Välitööde tegemisel tuleb arvestada uuringuruumi teenindusmaal paiknevate liikide bioloogia ja eluviisiga, et isendeid ja nende elupaiksid ei kahjustataks.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloo andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või vääriteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Osaühingul Eesti Killustik ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade seisuga 23.02.2024).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloo andmisest keeldumise alused puuduvad.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloo lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Geoloogilise uuringu loa omajale kehtivad kõik

asjakohased õigusaktides (nt maapõueseadus, keskkonnaseadustiku üldosa seadus, keskkonnatasude seadus, atmosfääriõhu kaitse seadus, veeseadus, looduskaitse seadus, jäätmeseadus jt) sätestatud nõuded. Sellest tulenevalt ei ole tarvidust geoloogilise uuringu loal täiendavate tingimuste osas dubleerida õigusaktidega juba reguleeritud. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Reiu-Liiva III uuringuruumi uuringuloale seatakse järgmised täiendavad tingimused:

1. Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel Riigimetsa Majandamise Keskuse Vändra metsaülemat kinnisasjal välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.
3. Kui teostatakse raiet, tuleb see ka väljaspool veekaitsevööndit Keskkonnaametiga kooskõlastada.
4. Uuringu läbiviimine kooskõlastada MTÜ Paikuse Motoklubi (registrikood 80020459) esindajaga.
5. Geoloogilise uuringu teostamise ajal ja selle järgselt tuleb tagada maaparandussüsteemi reguleeriva võrgu koosseisu kuuluvate kuivenduskraavide nõuetekohane toimimine.
6. Veekaitsevööndis on keelatud pinnase kahjustamine ja muu tegevus, mis põhjustab veekogu ranna või kalda erosiooni või hajuheidet.
7. Masinate hooldustöid ja tankimist ei ole lubatud teha ebatasasel pinnasel ja veekogule lähemal kui 10 meetrit.
8. Välitööde tegemisel tuleb arvestada uuringuruumi teenindusmaal paiknevate liikide bioloogia ja eluviisiga, et isendeid ja nende elupaiksid ei kahjustataks.
9. Uuringuloa omaja kohustub enne maavara Maa-ametis arvele võtmist tutvustama Reiu-Liiva III uuringuruumis teostatud geoloogilise uuringu tulemusi kohaliku omavalitsuse üksusele.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Geoloogilise uuringu luba
2. Reiu-Liiva III GULT.pdf

Teadmiseks: Kliimaministeerium, Maa-amet, Martin Üürike, MTÜ Roheline Pärnumaa,
Osaühing KARO METS, osaühing Rail Baltic Estonia, Põllumajandus- ja Toiduamet, Pärnu
Linnavalitsus, Riigimetsa Majandamise Keskus

Merike Rosin
vanemspetsialist
maapõuebüroo